

Abstrakt

Disonance v projevech Komenského geniality – tvorba Pansofického programu, víra v Písmo svaté, víra v revelace soudobých vizionářů – je pouze zdánlivá. Světlna Boží přítomnosti v každém okamžiku a eschatologické očekávání jej přivádí k nutnosti revize lidského poznání a započetí programu Všenápravy. Úzká vazba mezi Komenského životním údělem, racionálními systémy a iracionální propagací soudobých prorocství je objasnitelná jeho pojetím času, které se nese v duchu chiliasmu. Víra v Písmo svaté hrála kardinální roli v jeho gnoseologického přístupu ke světu. Zájem o didaktiku, filozofii, mechaniku, muziku i teologii se prolínal celým jeho životem, coby životem posledního biskupa Jednoty bratrské a horlivého agitátora Všenápravy, kterému nešlo pouze o to svět vyložit, ale změnit jej, jak mapuje práce *Komenský ve světle života, doby, chiliasmu a prorockých nadějí*.